

Wherever they are the same, etc.

כל היכא דכי הדדי וכולי –

OVERVIEW

The גמרא concluded that a לשון נקיה should be used if it is not longer than a לשון מגונה. However one should always choose the קצרה לשון even if it is מגונה. The question arises then why was the תורה מעקם in order to write בלשון נקיה if it is a לשון ארוכה. Our תוספות answers this question.¹

ולכך עקם הכתוב² ללמדנו שלעולם יספר אדם בלשון נקיה –

And therefore the פסוק contorted and wrote the extra words to teach us that a person should always speak בלשון נקיה -

ואם לא היה עוקם אם כן מהיכא תיתי אפילו היכא דכי הדדי נינהו:

For if not for this contortion then how would we derive that even when both phrases are of equal length that one should speak בלשון נקיה!³

SUMMARY

The תורה was עקם to teach us that when כי הדדי נינהו one chooses a לשון נקיה.

THINKING IT OVER

Why was it necessary to be מעקם twice in the תורה; seemingly one time would be sufficient to teach us that one should speak בלשון נקיה?⁴

¹ See also רש"י בד"ה וכל.

² See (נביאים) in the תורה עקם הכתוב in two instances where לעיל עמוד א'.

³ If the תורה would have used a לשון נקיה only when it is the same length as a לשון מגונה; we would not have learnt anything. The תורה chose one of the options; sometimes a לשון מגונה and other times a לשון נקיה. However since we find that (occasionally) the תורה prefers a לשון נקיה ארוכה over a לשון מגונה קצרה, this teaches us that there is preference for a לשון נקיה. Therefore it is understood that where the לשון נקיה and לשון מגונה are of equal length, one should choose the לשון נקיה. However if the לשון מגונה קצרה is then one chooses the לשון קצרה even if it is מגונה.

⁴ See רש"י ד"ה וכל on מהרש"א (הארוך).